

Vlaams
Parlement

vergadering **C159 – BUI7**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 1 maart 2011

INHOUD

- Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over investeringsacties in de BRIC-landen - 1103 (2010-2011) 3
- Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het nieuwe beleidsplan voor de Westelijke Balkan - 1369 (2010-2011) 4

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman

Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over investeringsacties in de BRIC-landen - 1103 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, minister-president, dames en heren, af en toe mogen we even naar het noorden kijken, naar Nederland dus. In de beleidsbrief ‘Toerismebrief: Holland, meesterwerk aan het water’ engageert Holland Promotie zich onder andere om een strategie te ontwikkelen om Nederland in India en China toeristisch en economisch te promoten. Ik kreeg van een collega een exemplaar van een Indische krant. Daarin worden twee volledige pagina’s gewijd aan Nederland als interessant investeringsland en als handelspartner.

Minister-president, in uw beleidsbrief Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking vermeldt u de BRIC-landen in uw inleiding en bij de internationale promotie van de Vlaamse havens. Ik ga niet voorlezen uit de beleidsbrief, het volstaat om te zeggen dat wij ook veel belang hechten aan de BRIC-landen.

Ik besef zeer goed dat het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (F.I.T.) een agentschap is met zijn eigen Raad van State, met een meerderheid van ondernemers die zeer goed en veel beter dan wij weten wat ze doen. Maar toch. Wat doet F.I.T. als verantwoordelijk agentschap, om net zoals Holland Promotie, Vlaanderen in de pers van de BRIC-landen te promoten als investeringsregio? Zo ja, wordt dit gelinkt aan een of andere missie ter plaatse? Indien niet, zult u hier bij F.I.T. op aandringen, bijvoorbeeld in het kader van de nakende missie naar Brazilië?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: De raad van bestuur van F.I.T. heeft al keuzes gemaakt. F.I.T. wil zijn middelen bij voorkeur inzetten voor specifieke, doelgerichte acties in plaats van globale, overkoepelende promotionele acties. De visuele impact van de door F.I.T. gekozen aanpak is minder groot, maar deze acties halen een hogere ‘return on investment’ omdat bedrijven zich rechtstreeks aangesproken voelen naar aanleiding van een concrete actie. Deze aanpak wordt niet toegepast voor onze activiteiten in de BRIC-landen, maar ook in de niet-BRIC-landen.

Om Vlaamse missies te ondersteunen, proberen wij altijd de aandacht van de lokale pers te trekken. Dit heeft veel effect. Ik ben vorig jaar naar Sint-Petersburg geweest. We hebben daar de Russische televisie gehaald en enkele kranten. Tijdens mijn missie naar China waren de lokale media geïnteresseerd. Over mijn missie in Turkije werd door zeven lokale kranten en enkele tv-stations bericht. We zullen ook in Brazilië contact hebben met de lokale pers. Ik heb bij mijn missies tot nog toe geen klachten over de Vlaamse noch over de lokale media. Dat geldt ook voor de laatste missies in Qatar en Saoedi-Arabië.

F.I.T. kiest dus voor een specifieke aanpak en de lokale pers wordt altijd maximaal meegenomen en/of betrokken. De voorbeelden tonen aan dat de lokale pers veel aandacht besteedt aan onze bezoeken.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Het ene sluit het andere niet uit. Ondersteuning kan ook door af en toe een promotioneel schot voor de boeg te geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het nieuwe beleidsplan voor de Westelijke Balkan

- 1369 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, zowel in haar memorandum voor de Vlaamse verkiezingen van 2009 als het daaropvolgend advies bij de beleidsnota Buitenlands Beleid onderstreept de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) het belang van de verdragsbevoegdheid voor Vlaanderen. Volgens de adviesraad moet Vlaanderen actief invulling geven aan de bestaande verdragen met de landen in Centraal- en Oost-Europa alsook met de buurlanden. Daarnaast dient Vlaanderen ook actief gebruik te maken van zijn verdragsrecht om zijn relaties verder uit te bouwen met onder meer de huidige en toekomstige EU-lidstaten en de Westelijke Balkan.

Met de vertaling van deze strategische doelstellingen in de beleidsnota bevestigde de Vlaamse Regering het belang van de aanwezigheid in het gebied van de Westelijke Balkan en de nieuwe buurlanden van de Unie in het Oosten. U kondigde als bevoegd minister van Buitenlands Beleid aan een plan te zullen neerleggen voor de uitwerking en ondersteuning van aangepaste vormen van samenwerking met beide regio's. Op basis van de lokale behoeften en beschikbare expertise in Vlaanderen zouden de speerpunten en de modaliteiten van de samenwerking worden vastgesteld.

Tot voor kort was Vlaanderen bijzonder actief aanwezig in Centraal- en Oost-Europa. Waar de focus in de beginfase lag op de begeleiding van deze landen in de overgang naar democratie en vrijemarkteconomie, werd de focus in de laatste jaren verlegd naar de toetreding tot de EU. In het kader van deze Centraal- en Oost-Europese strategie werden onder meer met elf landen verdragen afgesloten. Met de toetreding van deze landen tot de EU blijkt de doelstelling van de strategie behaald. In de beleidsbrief Buitenlands Beleid 2010-2011 bevestigde u de verschuiving van de focus naar de Westelijke Balkan. In de commissievergadering van 5 oktober 2010 stelde u evenwel nog dat de heroriëntering van het programma geenszins betekent dat de relaties met Centraal- en Oost-Europese landen moet worden verwaarloosd. Dat was inderdaad een bekommernis bij de commissieleden op dat moment.

Het nieuwe beleidsplan voor de Westelijke Balkan en de nieuwe buurlanden van de EU sluit aan bij de globale doelstellingen van het Europese oostelijke nabuurschapsbeleid. In samenwerking met verscheidene socio-economische partners en Vlaamse beleidsdomeinen wordt onderzocht welke samenwerkingsmogelijkheden voor Vlaanderen het meest interessant kunnen zijn om de relaties met deze landen te verstevigen.

Tijdens de bespreking van de beleidsbrief Buitenlands Beleid 2010-2011 werd er reeds op gewezen dat er nog heel wat onduidelijkheid bestond over de concrete uitwerking van het nieuwe plan voor de Westelijke Balkan, hoewel dat dit al enige tijd was aangekondigd. De bijlage bij de bespreking schetst al een eerste kader voor het beleidsplan. Heeft het nieuwe strategische plan voor de Westelijke Balkan ondertussen meer vorm gekregen? Graag een stand van zaken onder meer wat betreft de uitwerking van de uitgangspunten, krachtlijnen en speerpunten. Waaruit kan en/of zal deze concrete samenwerking bestaan?

Op welke landen zal de komende jaren worden gefocust? Welke behoeften werden in de focuslanden ondertussen vastgesteld?

Welke relevante expertise is op dit vlak in Vlaanderen gedetecteerd? Welke beleidsdomeinen en socio-economische partners werden hierbij betrokken en welke rol kunnen en zullen zij in de toekomst hierin spelen?

Zijn er concrete plannen om analoog met de Centraal- en Oost-Europese strategie ook in het kader van Westelijke Balkanstrategie verdragen af te sluiten? Indien ja, zijn er al verdragen in voorbereiding? Indien niet, waarom wacht u om hier stappen te zetten? Is er een tijdsplan uitgetekend?

Zijn er concrete plannen om samenwerkingsprojecten op te zetten? Indien ja, in welke landen, wat is de inhoud van deze projecten en wat zijn de voorziene middelen? Indien niet, waarom niet? Wanneer mogen we die verwachten?

Wat werd en wordt ondernomen om de positie van Vlaanderen te behouden en/of te versterken in Centraal- en Oost-Europa? Deze laatste vraag stelden veel commissieleden zich.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, ik sluit me graag aan bij de interessante en relevante vragen van de heer Diependaele. Ik heb dit onderwerp elf maanden geleden zelf al in deze commissie aangesneden. De minister-president heeft toen verklaard dat hij zijn administratie de opdracht had gegeven een ontwerpplan op te stellen, dat hij binnenkort een voorstel verwachtte en dat er zeker nog in de loop van het voorjaar duidelijkheid over het Vlaams plan ten aanzien van de Westelijke Balkan zou komen. We wisten toen echter niet dat de minister-president het voorjaar van 2011 en niet het voorjaar van 2010 bedoelde. Ondertussen hebben we al een vol jaar moeten wachten.

Tijdens de plenaire vergadering van 22 december 2010 heeft minister Crevits me verteld dat de Vlaamse Regering 600.000 euro heeft vrijgemaakt voor investeringen in het Regional Competitive Initiative (RCI) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Mijn eerste vraag is dan ook of dit alles is. Indien het enkel hierom zou gaan, stellen we toch een negatieve evolutie vast. In 1992 heeft Vlaanderen nog 12 miljoen euro in het beleid ten aanzien van Midden- en Oost-Europa geïnvesteerd. In 2009 was het nog 3 miljoen euro. Nu stranden we op 600.000 euro. Dit is significant minder. In feite betekent dit dat heel het beleid, dat destijds nog door toenmalig minister-president Van den Brande is opgestart en dat heel zinvol is, de facto langzamerhand wordt afgebouwd. Ik zou dan ook graag vernemen wat in de praktijk te gebeuren staat.

Daarnaast vraag ik me ook af of de gevolgen van het beleid op langere termijn al zijn geanalyseerd. Welke return zal dit beleid, gezien vanuit Vlaams standpunt, opleveren?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik zal de tweede en derde vraag en de vierde en vijfde vraag samen beantwoorden. De twee overige vragen zal ik apart behandelen.

De heer Diependaele en de heer Van Overmeire hebben naar de beleidsnota verwezen. Conform die beleidsnota wordt tussen Vlaanderen en de Westelijke Balkan een samenwerking opgezet. Hierbij worden de lokale behoeften in die Balkanlanden en de beschikbare expertise in Vlaanderen in ogenschouw genomen. Gezien de beperkte middelen die hiervoor beschikbaar zijn, is uitgekeken naar opportuniteiten met internationale organisaties. Dit moet ons in staat stellen de beperkte beschikbare middelen zo maximaal mogelijk te gebruiken.

Om die reden is aansluiting gezocht bij het Investment Compact Program (ICP) van de OESO. Door deze landen aantrekkelijker voor investeerders te maken, wordt op de opbouw en de welvaart van deze landen ingezet. Het gaat om zeven landen in de Westelijke Balkan, met name Albanië, Montenegro, Macedonië, Bosnië-Herzegovina, Servië, Kroatië en Kosovo.

Concreet is voor 2010 beslist op het RCI van de OESO in te zetten. Het RCI richt zich op twee belangrijke pijlers in de ontwikkeling van de Westelijke Balkan, met name innovatie en

menselijk kapitaal. Het doel is de ondersteuning van de overheden in hun aanpak van beide thema's. Deze aanpak moet het belang van de lokale gemeenschap en vooral van het lokale ondernemerschap dienen.

Vlaanderen kan een beroep doen op de ervaring en de expertise van het RCI in verband met de Balkanregio en kan samenwerken met de EU en met de lokale overheden die aan het initiatief participeren. Als unieke financier zal Vlaanderen de mogelijkheid hebben een aantal zaken met behulp van de expertise in eigen huis concreter in te vullen. Verder behoort een Vlaamse vertegenwoordiging in de beslissingsorganen tot de mogelijkheden. Tot slot wordt het lokaal eigenaarschap, oftewel de lokale capaciteitsopbouw, hoog in het vaandel gedragen.

Ik heb hier een lijst van de verschillende elementen die hier deel van uitmaken. Ik veronderstel dat ik dit niet allemaal moet voorlezen.

Zoals de heer Van Overmeire al heeft aangehaald, heeft de Vlaamse Regering op 17 december 2010 een subsidie van 600.000 euro voor dit initiatief gegeven. De zeven landen uit de Westelijke Balkan is een lijst met 25 mogelijke pilootprojecten voorgelegd. Op basis hiervan moeten ze een shortlist opstellen met projecten die het best op hun eigen noden inspelen.

Tot nu toe hebben vier van de zeven landen uit de Westelijke Balkan, namelijk Bosnië-Herzegovina, Servië, Macedonië en Montenegro, een voorstel van pilootproject op tafel gelegd. Die vier projecten zullen in 2011 worden uitgevoerd. Al deze projecten hebben betrekking op de versterking van de innovatiecapaciteit door middel van een betere samenwerking tussen de overheid, de onderzoeksinstituten en de bedrijfswereld. De nood aan expertise is in de Balkanlanden groot en strekt zich uit over de verschillende bevoegdheidsdomeinen van de Vlaamse overheid. Er zijn uiteraard ook verschillen tussen de zeven betrokken landen.

Er is tevens gevraagd of het bij 600.000 euro zal blijven. Het antwoord is dat we dit als een eerste stap in de samenwerking in functie van dit programma zien. Dit sluit niet uit dat ondertussen verder wordt uitgekeken naar andere opportuniteiten in verband met een mogelijke samenwerking met de Westelijke Balkan en met de nieuwe buurlanden van de EU in het oosten. Het blijft, met andere woorden, niet tot 600.000 euro beperkt. Iedereen weet natuurlijk dat we zeer zuinig en voorzichtig met onze middelen moeten omspringen. Nu we een begroting in evenwicht hebben, liggen deze tijden hopelijk voorgoed achter ons. Het is in elk geval niet mijn bedoeling dit tot 600.000 euro te beperken.

Het uitgangspunt van de samenwerking is om de vraag van de Westelijke Balkan en de expertise van Vlaanderen zo maximaal mogelijk op elkaar af te stemmen. De Vlaamse overheid heeft dan ook van bij de aanvang overleg gepleegd met experts uit het Vlaams middenveld, zoals de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) en Voka, en met de betrokken departementen, met name het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI), het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) en het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT). De reacties zijn vrij constructief gebleken. Voka en de SERV hebben hun enthousiasme ondertussen in een concrete samenwerking omgezet. UNIZO is dat binnenkort ook van plan. Het Agentschap Ondernemen (AO) onderzoekt de mogelijkheid om als partner mee in de projecten te worden opgenomen.

De voordelen voor de lokale partners houden onder meer in dat ze met hun terreinervaring ter plaatse en met hun expertise inzake innovatie, opleiding en overlegmodellen een grote inbreng in de uitwerking van de projecten hebben. Bovendien kunnen ze zich in een internationale en multilaterale context profileren en komen ze met interessante netwerken in contact. Hun inbreng wordt volledig door de OESO vergoed.

Vlaanderen heeft op dit ogenblik veel verdragen. Vertrekkend vanuit het adagium 'pacta sunt servanda' is het mijn bedoeling eerst de reeds afgesloten verdragen op een efficiënte wijze in

te vullen. Momenteel lopen dan ook geen onderhandelingen met betrekking tot het sluiten van nieuwe verdragen. Hiertoe is evenmin een tijdpad uitgestippeld. Het lijkt me in de eerste plaats belangrijk dat op basis van de opportuniteiten die zich aandienen een concrete samenwerking van start kan gaan. De vorm van de samenwerking lijkt me hierbij minder relevant.

De beëindiging van het Centraal- en Oost-Europaprogramma (COE-programma) betekent uiteraard niet dat ten aanzien van de betrokken landen niets meer wordt ondernomen. Integendeel, de diplomatieke vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in de Tsjechische republiek en in Polen hebben, evenals de Vlaamse economische vertegenwoordigers in die regio, immers de opdracht voor continuïteit in de samenwerking te zorgen en kansen en opportuniteiten in die landen te detecteren en te signaleren.

Het onderhouden van de relaties met de landen in Centraal- en Oost-Europa blijft op die manier een aandachtspunt in het internationaal beleid van de Vlaamse Regering. Volgende week zal ik een bezoek aan Polen brengen. Vrijdag aanstaande zal ik overleg plegen met de Tsjechische minister van Landbouw. Ik heb Hongarije bezocht. Ook tijdens mijn bezoek aan andere landen zal ik benadrukken dat we onze visie en het in de loop der jaren opgezette beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa niet wensen te verlaten. We moeten onze middelen goed inzetten. Het zal in de toekomst niet tot 600.000 euro beperkt blijven.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Het is goed om horen dat de inspanningen in Centraal- en Oost-Europa zullen worden gehandhaafd en dat dit voor de Vlaamse Regering een aandachtspunt blijft.

Indien ik het goed heb begrepen, zijn momenteel al een aantal kleinere initiatieven genomen. Dit heeft onder meer betrekking op het vermelde bedrag van 600.000 euro. Komt er nog een uitgewerkt plan? Wil de Vlaamse Regering van die idee afstappen? Kan alles even goed op basis van kleinere initiatieven draaien, of is het de bedoeling nog een algemeen plan op te stellen?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ik wil de minister-president voor zijn antwoord bedanken. Ik heb er uiteraard alle begrip voor dat het budgettaire barre tijden zijn en dat we de vinger wat op de knip moeten houden. Dit neemt echter niet weg dat we een zeer duidelijke evolutie zien.

Die evolutie verloopt niet in positieve zin. In 1992 ging het om 12 miljoen euro. Nu, tien jaar later, gaat het om 600.000 euro. Vroeger was het beleid erop gericht met de betrokken landen verdragen af te sluiten en hier bijgevolg een politiek element aan te koppelen. Dit is nu volledig afwezig.

Volgens de minister-president zijn die verdragen niet aan de orde en moeten eerst de bestaande verdragen worden nageleefd. Indien ik dit vertaal, hoor ik dat er geen nieuwe verdragen komen en dat we Vlaanderen op deze manier niet politiek op de kaart zullen zetten. Dit is een andere invalshoek.

Hoewel ik er alle begrip voor heb dat we moeten trachten efficiënt te zijn, betreur ik dat het beleid, dat destijds, toen ik zelf trouwens ook in de oppositie zat, door toenmalig minister-president Van den Brande is uitgetekend en dat door de paarse regeringen is verlaten, nu niet opnieuw wordt opgepikt.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik vind het belangrijk het beleid en de afgesloten verdragen een goede invulling te verlenen. Ik doe geen afbreuk aan het beleid dat mijn voorgangers op poten hebben gezet. Ik probeer hier met zorg maximaal op in te spelen. Het

lijkt me beter dat allemaal goed uit te werken en dan verdere stappen te zetten of verdragen af te sluiten.

Het programma dat ik net heb toegelicht, vormt een eerste opstap. Het is onze ambitie een strategischere visie tot stand te brengen. We hebben nu al die projecten gelanceerd. Die landen hebben zich ingeschreven. Het lijkt me goed met deze elementen rekening te houden om tot een strategisch plan te komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■